

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 381/09-20

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 21. októbra 2009 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. J. J., H., zastúpeného advokátom JUDr. J. K., H., ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Nitra v konaní vedenom pod sp. zn. 17 C 247/2005 a jeho rozsudkom z 10. decembra 2007, ako aj postupom Krajského súdu v Nitre v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Co 72/2008 a jeho rozsudkom z 18. marca 2009, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. J. J. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 31. augusta 2009 doručená sťažnosť Ing. J. J. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“)

a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Nitra (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 17 C 247/2005 a jeho rozsudkom z 10. decembra 2007 (ďalej aj „napadnutý rozsudok okresného súdu“), ako aj postupom Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Co 72/2008 a jeho rozsudkom z 18. marca 2009 (ďalej aj „napadnutý rozsudok krajského súdu“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ sa žalobným návrhom z 19. júla 2005 podaným proti obchodnej spoločnosti S., s. r. o., N. (ďalej len „žalovaný“), domáhal zaplata sumy 186 850 Sk s prísl. z titulu odmeny za 1850 ks plynomerov, a to na základe ním získanej objednávky od firmy G., P. (ďalej len „objednávateľ“). Okresný súd napadnutým rozsudkom návrh sťažovateľa v celom rozsahu zamietol s odôvodnením, že *„nedošlo k predaju 1850 kusov plynomerov, a teda žalovanému z ich predaja nevznikol žiaden zisk a z dôvodu, že žalovaný vzniesol námietku premlčania“*. Okresný súd súčasne rozhodol o povinnosti sťažovateľa zaplatiť žalovanému trovy konania v sume 58 229 Sk [v ktorej bola započítaná aj daň z pridanej hodnoty (ďalej len „DPH“), keďže advokát žalovaného bol platcom DPH].

Proti tomuto rozsudku podal sťažovateľ v zákonnej lehote odvolanie, o ktorom krajský súd rozhodol napadnutým rozsudkom z 18. marca 2009 tak, že z dôvodu vznesenej námietky premlčania žalovaným potvrdil rozhodnutie súdu prvého stupňa vo veci samej a preukazovaním ďalších skutočností sa už ani nezaoberal. V časti náhrady trov konania odvolací súd zmenil rozsudok okresného súdu tak, že pôvodne priznanú sumu znížil o 6 777 Sk, pričom v priznanej sume trov konania, ktorá predstavovala po znížení a prepočte konverzným kurzom 1 707,89 €, bola opäť započítaná aj DPH.

Podľa názoru sťažovateľa oba sudy *„vec nesprávne právne posúdili a ich rozhodnutia nemajú oporu v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky“*, čo odôvodňuje takto:

„Odvolací súd a tiež OS sa podľa môjho názoru nesprávne právne vysporiadali s predmetom tohto konania – žalobným petitom.“

Najprv chcem upozorniť na tú právne relevantnú skutočnosť, že v konaní pred OS a odvolacím súdom som nebol právne zastúpený advokátom. Som toho názoru, že obidva sudy a to OS a odvolací ma mali prípadne poučiť, že je treba presne špecifikovať žalobný petit, ktorý som síce označil po uznesení OS po pripustení zmeny žalobného petitu dňa 26. 3. 2007 tak, že sa domáham zaplatenia sumy 195.250,- Sk (bez toho, aby som bližšie uviedol titul, na základe ktorého som žiadal uvedené zaplatenie sumy 195.250,- Sk a OS ma ani nevyzval, aby som určil tento titul). Súčasne som v priebehu konania toto zaplatenie dôvodil z titulu vedome spôsobenej mi škody žalovaným s poukázaním na ust. § 187 Zákonníka práce a teda, že na uvedený prípad sa vzťahuje 10 ročná premlčacia lehota a nie 3 ročná.

V tomto vyjadrení zo dna 30. 3. 2007 doslovne uvádzam, že odporca sa na môj úkor vedome obohatil, čím mi spôsobil škodu v sume 195.250,- Sk a že na toto jeho konanie sa vzťahuje ust. § 187 Zákonníka práce a teda došlo ku škode na môj úkor podľa ust. § 263 ods. 3 Zákonníka práce, a v takom prípade je lehota na uplatnenie nároku na náhradu škody 10 rokov.

V týchto súvislostiach som toho názoru, že žalobný petit, teda to, čoho som sa domáhal v konaní pred OS a odvolacím súdom, je nutné brať aj podľa obsahu týchto mojich vyjadrení, z ktorých je nepochybné, že som sa v konaní domáhal náhrady škody a teda mám za to, že názor odvolacieho súdu už uvedený, že predmetom tohoto konania nebolo uplatnenie náhrady škody nie je dôvodné.

Na základe uvedeného som toho názoru, že odvolací súd mal skúmať tie skutočnosti, ktoré svedčili o tom, že žalovaný mi vedome spôsobil škodu tak, ako som to podrobne popísal vo svojom odvolaní zo dňa 10. marca 2008 proti rozsudku OS zo dňa 10. 12. 2007.“

Sťažovateľ svoj názor, že „rozhodnutia nemajú oporu v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky“, odôvodnil takto:

«Odhlídnuc od uvedeného, odvolací súd vo svojom hore uvedenom rozsudku v sume 1.707,89 Eur, ktorým priznal trovy konania, v tejto sume zahŕňa aj sumu 308,60 Eur ako DPH.

V tejto súvislosti poukazujem na platnú judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky R. č. 70/1996, ktorú cit. „Ak je advokát, ktorý poskytuje právnu pomoc platiteľom

dane z pridanej hodnoty (DPH) ako osoba vykonávajúca zdaniteľné plnenie, sumu ktorú vynaloží na úhradu dane z pridanej hodnoty nemôže zahrnúť do trov konania“...

Na základe uvedeného je zrejmé, že ak odvolací súd priznal advokátovi žalovaného úhradu dane z pridanej hodnoty v sume 307,60 Eur v sume 1.707,89 Eur, takéto rozhodnutie nemá oporu v platnej judikatúre NS SR.»

Sťažovateľ doslova tými istými argumentmi odôvodňuje aj dovolanie, ktoré podal súčasne so sťažnosťou adresovanou ústavnému súdu. O dovolaní sťažovateľa však ku dňu vydania tohto rozhodnutia nebolo rozhodnuté.

Na základe uvedeného sťažovateľ žiada, aby ústavný súd vydal tento nález:

„1. Základné právo Ing. J. J. na súdnu ochranu na domáham sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde zákonom ustanoveným postupom podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva, aby moja vec bola spravodlivo a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o základných právach a ľudských slobodách v znení protokolu č. 1 postupom a rozhodnutím Okresného súdu Nitra vo veci vedenej pod sp. zn. 17C/247/2005 a následne vo veci Krajského súdu v Nitre vedenej pod sp. zn. 5 Co/72/2008 bolo porušené.

2. Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje rozsudok Krajského súdu v Nitre č. k. 5 Co/72/2008 zo dňa 10. decembra 2007 v celom rozsahu a súčasne zrušuje rozsudok Okresného súdu Nitra č. k. 17 C/247/2005-175 zo dňa 18. marca 2009 v celom rozsahu.

3. Ústavný súd Slovenskej republiky ukladá Okresnému súdu v Nitre prejednať a rozhodnúť o veci vedenej na tomto súde pod sp. zn. 17 C/247/2005 bez zbytočných prieťahov.

4. Okresný súd Nitra je povinný uhradiť Ing. J. J. trov konania v sume 245,70 Eur... na účet jeho právneho zástupcu advokáta...“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd,

alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh (sťažnosť) predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, alebo keď preskúmanie označeného postupu (rozhodnutia orgánu štátu) v rámci predbežného prerokovania vôbec nesignalizuje možnosť porušenia základného práva alebo slobody sťažovateľa, realnosť ktorej by bolo potrebné preskúmať po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (napr. I. ÚS 66/98, II. ÚS 101/03, I. ÚS 27/04, I. ÚS 25/05).

Predmetom sťažnosti je tvrdenie sťažovateľa, že zamietnutím jeho návrhu na zaplatenie finančnej sumy (odmeny) okresným súdom a potvrdením tohto rozsudku odvolacím súdom došlo k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom aj na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom...

1. Ústavný súd s ohľadom na sťažovateľom namietané porušenie jeho označených práv postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 17 C 247/2005 a jeho rozsudkom z 10. decembra 2007 konštatuje, že pre nedostatok právomoci nie je príslušný na rozhodnutie o tejto časti sťažnosti sťažovateľa. Článok 127 ods. 1 ústavy zakotvuje zásadu subsidiarity, podľa ktorej je ústavný súd oprávnený rozhodovať o ochrane základných práv a slobôd, iba ak o ich ochrane nerozhoduje iný súd. V danom prípade o rozsudku okresného súdu rozhodoval krajský súd ako súd odvolací, a z tohto dôvodu ústavný súd odmietol sťažnosť sťažovateľa v tejto časti pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

2. Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti namietajúcej porušenie sťažovateľom označených práv postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Co 72/2008 a jeho rozsudkom z 18. marca 2009 najprv skúmal jej opodstatnenosť, t. j. či uvedeným postupom a rozhodnutím mohlo dôjsť k porušeniu ním označených práv.

Ústavný súd z obsahu sťažnosti a k nej pripojených príloh zistil, že sťažovateľ sa žalobným návrhom „o vyplatenie odmeny“ podaným 21. júla 2005 proti žalovanému domáhal zaplata sumy 186 850 Sk s 22 % úrokom z omeškania od 1. decembra 1995 do zaplata. Svoj návrh odôvodnil tým, že rozsudkom okresného súdu vydaným v inom konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 32/1997 mu bola priznaná odmena za predaj 150 ks z celkového počtu 2000 ks plynomerov v sume 6 900 Sk (teda 46 Sk za jeden odpredaný plynomer v súlade so žalobným petitom) na základe ním získanej objednávky na 2000 ks plynomerov pre firmu objednávateľa. V tomto konaní sťažovateľ zistil, že žalovaný

dosiahol zisk 202 Sk za jeden kus plynomeru, z čoho mu patrila odmena vo výške 50 %, teda 101 Sk. Novým návrhom (podaným v konaní napadnutom pred ústavným súdom) sťažovateľ žiadal priznať odmenu aj za ďalších 1850 ks plynomerov, predaj ktorých sa však z dôvodu neodobratia plynomerov zo strany objednávateľa neuskutočnil. Ďalším podaním z 21. septembra 2005 sťažovateľ rozšíril žalobný návrh o sumu 8 400 Sk, ktorá predstavovala doplatenie odmeny, teda rozdielu medzi 101 Sk (suma, na vyplatenie ktorej mal nárok za 1 ks predaného plynomeru) a 46 Sk (suma, ktorú si uplatnil ako odmenu za 1 ks predaného plynomeru v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 32/1997).

Žalovaný v konaní pred všeobecnými súdmi namietal, že k predaju ďalších 1850 ks plynomerov nikdy nedošlo, nevznikol mu z predaja žiaden zisk (skôr strata, pretože tieto plynomery museli byť z dôvodu ich neodobratia objednávateľom zošrotované), a preto nemohol sťažovateľovi vyplatiť 50 % zo zisku. Žalovaný taktiež vzniesol námietku premlčania.

Okresný súd rozsudkom z 10. decembra 2007 žalobu sťažovateľa v plnom rozsahu zamietol stotožňujúc sa s argumentáciou žalovaného, že k odpredaju 1850 ks plynomerov nedošlo, a preto na jeho strane nedošlo ani k zisku (ktorý vzniká až po odpredaji výrobku), a z tohto dôvodu nevznikol sťažovateľovi nárok na vyplatenie 50 % odmeny zo zisku. Druhým dôvodom zamietnutia sťažovateľovho žalobného návrhu bolo akceptovanie žalovaným vznesenej námietky premlčania (3-ročnej).

Proti rozsudku okresného súdu z 10. decembra 2007 podal sťažovateľ odvolanie, ktorým žiadal rozsudok súdu prvého stupňa zmeniť a návrhu v celom rozsahu vyhovieť, pretože nemá oporu v skutkovom stave a spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

Krajský súd rozsudkom z 18. marca 2009 napadnutý rozsudok okresného súdu vo výroku vo veci samej potvrdil a v časti týkajúcej sa trov konania zmenil (znížil).

Sťažovateľ predovšetkým uviedol, že oba súde sa „*nesprávne právne vysporiadali s predmetom tohoto konania – žalobným petitom*“, pretože ho mali „*poučiť, že je treba*

presne špecifikovať žalobný petit“, keďže v konaní pred všeobecnými súdmi nebol právne zastúpený. Podľa názoru sťažovateľa žalobný petit (teda to, čoho sa domáhal v konaní pred všeobecnými súdmi, bolo nutné vykladať aj podľa obsahu jeho vyjadrení), z ktorých bolo nepochybné, že sa od žalovaného domáhal náhrady škody.

K poučovacej (manudukčnej) povinnosti krajského súdu podľa § 5 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku ústavný súd uvádza, že táto platí iba v rozsahu procesných práv a povinností (teda takých, ktoré sú obsahom procesnoprávných vzťahov, ktoré vznikajú po začatí občianskeho súdneho konania). O právach a povinnostiach, ktoré pre účastníka vyplývajú z hmotného práva, súd nepoučuje, v opačnom prípade by išlo zo strany všeobecného súdu o návod, ako by mal účastník postupovať, aby bol v konaní úspešný. Tieto práva a povinnosti určujú vecnú legitimáciu účastníka a tá sa prejaví až vo výsledku sporu. V tejto súvislosti vzniká otázka poučenia účastníka o formulácii takej žalobnej žiadosti, ktorá má oporu nielen v procesných predpisoch upravujúcich nútený výkon súdnych a iných rozhodnutí, ale aj v hmotnom práve. Žalobná žiadosť (petit) je náležitou žaloby a jej formulovanie je procesnou povinnosťou účastníka. Z tohto hľadiska je súd povinný poučiť účastníka o správnom znení petitu. Poučenie má však obmedzenie v tom, že obsahuje iba upozornenie, že žalobná žiadosť nemá oporu v hmotnom práve, prípadne neumožňuje nútený výkon, ak sa uložená povinnosť nesplní dobrovoľne (pozri ASPI, Komentár k Občianskemu súdnemu poriadku, J. Mazák).

Preto cieľom poučovacej povinnosti súdu je to, aby účastník, ktorý si neosvojil procedurálne pravidlá, vedel, aké má v procese práva a povinnosti, aby mohol pred súdom svoje zámery vyjadrovať takým spôsobom, že ním vykonané procesné úkony vyvolajú sledované účinky, a aby mohol splniť svoje procesné povinnosti. Do poučovacej povinnosti patrí taká pomoc, aby účastník mohol zákonom ustanoveným spôsobom vyjadriť, čo v konaní sám chce urobiť (I. ÚS 120/09).

Obmedzenie poučovacej povinnosti súdu na procesné práva a povinnosti však neznamená, že by účastníkom konania nebolo zabezpečené už od začiatku konania právo na právnu pomoc v konaní pred súdom. Účastník, ktorému pomery nedovoľujú, aby si

zvolil zástupcu advokáta, a u ktorého sú splnené i ostatné predpoklady na oslobodenie od súdnych poplatkov, môže požiadať súd, aby mu bol ustanovený zástupca z radov advokátov.

Sťažovateľ ďalej vytyka krajskému súdu, že „mal skúmať tie skutočnosti, ktoré svedčili o tom, že žalovaný... vedome spôsobil škodu, ako... to podrobne opísal vo svojom odvolaní zo dňa 10. marca 2008“. V podstate vytyka súdom to, že na jeho prípad sa vzťahuje 10-ročná premlčacia lehota (a nie 3-ročná), pretože nezaplatením žalovanej sumy mu vznikla škoda.

Ústavný súd preskúmal postup a rozsudok krajského súdu a dôvody, pre ktoré tento potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa. V odôvodnení krajský súd uviedol:

„Z obsahu spisu v prejednávanej veci vyplýva, že žalobca sa podaným návrhom domáhal od žalovaného zaplata sumy 186.850,- Sk s príslušenstvom titulom dohodnutej odmeny za 1850 ks plynomerov v jednotkovej cene 101,- Sk/ks a zaplata sumy 8.400,- Sk s príslušenstvom titulom dohodnutej odmeny za 150 ks plynomerov pri odmene 56 Sk/ks. Žalobca v návrhu uviedol, že rozsudkom Okresného súdu v Nitre zo dňa 29. júna 2000 č. k. 19 C 32/97 bol žalovaný zaviazaný zaplatiť mu sumu 6.900,- Sk (za predaj 150 ks plynomerov pri odmene 46,- Sk), pričom z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že medzi ním a žalovaným bolo ústne dohodnuté, že žalovaný mu vyplatí 50 % zo zisku za každý zrealizovaný obchod. Súd prvého stupňa považoval z vykonaného dokazovania za preukázané, že žalobca uzavrel so žalovaným začiatkom roku 1995 dohodu o vykonaní práce, pričom úlohou žalobcu bolo zabezpečovať odbyt meracej a regulačnej techniky, vykonávať marketingové práce a prieskum trhu, pričom tieto práce mal vykonávať až do 31. 12. 1995 v rozsahu 100 hodín a mala mu byť vyplatená odmena 50 % zo zisku za každý zrealizovaný obchod, pričom táto dohoda bola medzi účastníkmi konania uzatvorená ústne. K rovnakému záveru dospel aj súd v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 32/97, v ktorom už bola právoplatne žalobcovi priznaná časť odmeny za získanie objednávky pre žalovaného a s týmto záverom súdu prvého stupňa sa odvolací súd stotožňuje. Žalobca tento záver súdu prvého stupňa v konaní žiadnym spôsobom nespochybňoval, až v odvolaní uviedol, že objednávku získal počas pracovného pomeru

so žalovaným, čo by však na splatnosť mzdy a začatie premlčacej doby nemalo žiaden vplyv, pretože splatnosť mzdy na základe pracovnej zmluvy a odmeny na základe dohody o vykonaní práce je rovnaká, čo potom nemá vplyv ani na posúdenie námietky premlčania. Keďže žalobca v odvolaní napádal tiež posúdenie námietky premlčania súdom prvého stupňa, predmetom posúdenia odvolacieho súdu bola aj žalovaným vznesená námietka premlčania.

Podľa § 236 ods. 1 Zákonníka práce č. 65/1965 Zb. v znení účinnom v čase uzavretia dohody o vykonaní práce medzi účastníkmi konania, dohodu o vykonaní práce môže organizácia s občanom uzavrieť, ak predpokladaný rozsah práce (pracovnej úlohy), na ktorý sa dohoda uzaviera, nie je vyšší ako 100 hodín. Do predpokladaného rozsahu práce sa započítava aj doba práce vykonávanej pracovníkom pre organizáciu v tom istom kalendárom roku na základe inej dohody o vykonaní práce; vláda Slovenskej republiky môže ustanoviť nariadením, v ktorých výnimočných prípadoch sa do predpokladaného rozsahu práce táto doba nezapočítava.

Podľa § 236 ods. 2 Zákonníka práce dohoda o vykonaní práce sa uzaviera písomne alebo ústne. V dohode musí byť vymedzená pracovná úloha, dojednaná odmena za jej vykonanie a pravidla sa v nej dojednávajú aj doba, v ktorej sa má pracovná úloha vykonať; v písomnej dohode, prípadne v písomnom zázname o ústne uzavretej dohode, má organizácia okrem toho uviesť predpokladaný rozsah práce podľa predchádzajúceho odseku, pokiaľ jej rozsah nevyplýva priamo z vymedzenia pracovnej úlohy.

Podľa § 236 ods. 4 Zákonníka práce odmena za vykonanie pracovnej úlohy je splatná po dokončení a odovzdaní práce. Medzi účastníkmi možno dohodnúť, že časť odmeny bude splatná už po vykonaní určitej časti pracovnej úlohy. Organizácia môže odmenu po prerokovaní s pracovníkom primerane znížiť, ak vykonaná práca nezodpovedá dojednaným podmienkam.

Podľa § 119 ods. 1 prvej vety Zákonníka práce mzda a náhrada mzdy je splatná pozadu za mesačné obdobie, pokiaľ v podnikovej kolektívnej zmluve alebo v pracovnej zmluve nebolo dohodnuté iné obdobie, a to v najbližšom výplatnom termíne po uplynutí obdobia, za ktoré sa poskytuje.

Podľa § 261 ods. 1 Zákonníka práce nárok sa premlčí, ak sa neuplatnil na súde v lehote v tomto zákonníku ustanovenej. Na premlčanie sa prihliadne, len ak sa ten, voči

ktorému sa nárok uplatňuje, premlčania dovoľá; v takom prípade nemožno premlčaný nárok účastníkovi, ktorý ho uplatňuje, priznať.

Podľa § 261 ods. 2 Zákonníka práce nepremlčujú sa nároky zamestnanca na náhradu za stratu na zárobku z dôvodu pracovného úrazu alebo choroby z povolania (§ 194 a 195) alebo inej škody na zdraví (§ 187) a nároky na náhradu nákladov na výživu pozostalých (§ 199). Nároky na jednotlivé plnenia z nich vyplývajúce sa však premlčujú.

Podľa § 261 ods. 3 Zákonníka práce ak účastník uplatní na súde svoj nárok a v začatom konaní riadne pokračuje, premlčacia lehota po dobu konania neplynie. To isté platí o nároku, ktorý bol právoplatne priznaný a pre ktorý bol na súde navrhnutý výkon rozhodnutia.

Podľa § 262 ods. 1 Zákonníka práce lehota začína plynúť odo dňa, keď sa právo mohlo uplatniť po prvý raz.

Podľa § 263 ods. 1 Zákonníka práce ak nie je v tomto zákonníku ustanovené inak, je lehota na uplatnenie peňažných nárokov tri roky.

Premlčanie je kvalifikované uplynutie času, v dôsledku ktorého nárok možno odvrátiť námietkou premlčania. Premlčanie je uplynutie času ustanoveného v zákone na vykonanie práva, ktorý uplynul bez toho, že by právo bolo bývalo vykonané, v dôsledku čoho povinný subjekt môže čeliť súdnemu uplatneniu práva námietkou premlčania. Použitie námietky premlčania má za následok zánik jeho súdnej vymáhateľnosti, v dôsledku čoho premlčané právo nemožno oprávnenému súdne priznať. Premlčaním právo samo osebe nezaniká, ak však povinný vnesie námietku, nárok zaniká a subjektívne právo trvá naďalej vo forme naturálneho záväzku, teda jeho uplatniteľnosť je obmedzená na dobrovoľné splnenie zo strany povinného subjektu.

Z vykonaného dokazovania vyplýva, že Ing. J. G. si na základe objednávky č. 30/9 zo dňa 30. 9. 1995 záväzne objednal u žalovaného plynomery s predpokladaným odberom 2000 kusov, pričom objednávku sprostredkoval žalobca. Týždenný odber bol dohodnutý 100-150 kusov, pričom dodacia lehota prvej dodávky bola dohodnutá záväzne do 11. 10. 1995.

Následne došlo k odberu 150 ks, žalobcovi vznikol odberom plynomerov nárok na vyplatenie odmeny, pričom splatnosť odmeny žalobcu potom bola posledným dňom nasledujúceho mesiaca, teda 30. novembra 1995. Žalobca si preto právo na zaplatenie

odmeny mohol prvýkrát uplatniť 1. decembra 1995, kedy začala plynúť premlčacia doba, ktorá uplynula 1. decembra 1998. Keďže žalobca si nárok na vyplatenie odmeny za 1850 ks plynomerov uplatnil na súde až dňa 21. júla 2005 a na doplatenie odmeny za 150 ks plynomerov až dňa 21. septembra 2005, je jeho nárok premlčaný, a pokiaľ súd prvého stupňa návrh navrhovateľa z tohto dôvodu zamietol, jeho rozhodnutie je vecne správne. Správny je aj záver súdu prvého stupňa, že premlčacia doba na doplatok odmeny 56 Sk za 150 ks plynomerov v priebehu konania vedeného na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 19 C 32/97 plynula, pretože v konaní 19 C 32/97 bola uplatnená odmena 46 Sk/ks a predmetom tohto konania je doplatok 56 Sk/ks, teda iné nároky. Súd prvého stupňa sa správne vypořiadal aj s tvrdením žalobcu, že v danej veci je potrebné pri premlčaní vychádzať z 10-ročnej premlčacej doby, pretože vykonaným dokazovaním nebolo preukázané, že by žalovaný nárok žalobcu uznal písomne čo do základu a výšky a predmetom tohto konania nebolo uplatnenie náhrady škody, pri ktorej by v prípade, ak by bola spôsobená úmyselne, bola premlčacia doba 10 rokov. Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa, ktorým bol návrh žalobcu zamietnutý, podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil z dôvodu vznesenej námietky premlčania a preukazovaním ďalších skutočností sa už ani nezaoberal.“

Ústavný súd vo svojej stabilnej judikatúre uvádza, že postup súdu vychádzajúci z aplikácie konkrétnej zákonnej procesnoprávnej úpravy nemožno hodnotiť ako porušovanie základných práv a slobôd (I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97).

Ústavný súd v prípadoch, keď sa zaoberal možným porušením základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (i práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru), vyslovil, že právo na spravodlivý súdny proces neznamená právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami, resp. s jeho právnymi názormi. Z opačného pohľadu možno povedať, že neúspech v súdnom konaní nemožno považovať za porušenie základného práva. Je v právomoci všeobecných súdov vykladať a aplikovať zákony. Pokiaľ tento výklad nie je arbitrárny a je náležité zdôvodnený, ústavný súd nemá dôvod doň zasahovať (obdobne napr. I. ÚS 50/04, III. ÚS 67/06, III. ÚS 59/09).

Ako vyplýva z odôvodnenia napadnutého rozsudku, odvolací súd v ňom zrozumiteľne prezentoval svoje názory odvolávajúc sa na príslušné zákonné ustanovenia účinné v relevantnom čase, teda ustanovenia zákona č. 65/1965 Zb. Zákonník práce v znení neskorších predpisov. Poukázal na to, že vzhľadom na vznesenú námietku premlčania žalovaným premlčacia doba na uplatnenie daného nároku (teda vyplatenia odmeny) uplynula 1. decembra 1998. Okrem toho krajský súd reagoval aj na námietku sťažovateľa, že na jeho nárok sa nevzťahuje 10-ročná premlčacia lehota, keď sa stotožnil s názorom prvostupňového súdu, pretože nárok sťažovateľa nebol žalovaným uznaný a nešlo ani o náhradu škody, na ktorú, ak by bola spôsobená úmyselne, sa vzťahuje 10-ročná premlčacia doba.

Ústavný súd vychádzajúc z uvedeného zastáva názor, že z hľadiska sťažovateľom nastolených námietok je potrebné závery krajského súdu považovať za ústavne akceptovateľné a zlučiteľné s obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

S prihliadnutím na odôvodnenosť napadnutého rozsudku krajského súdu, ako aj s poukazom na to, že obsahom základného práva na súdnu ochranu nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (obdobne napr. II. ÚS 218/02, III. ÚS 198/07, II. ÚS 229/07, I. ÚS 265/07, III. ÚS 139/08), ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

Sťažovateľ ďalej namieta protizákonnosť priznania DPH k odmene advokáta za poskytovanie právnych služieb s poukazom na judikatúru – R 70/1996, podľa ktorej, ak je advokát, ktorý poskytuje právnu pomoc, platiteľom DPH ako osoba vykonávajúca zdaniteľné plnenie, sumu, ktorú vynaloží na úhradu DPH, nemôže zahrnúť do trov konania.

Ústavný súd poukazuje na tú skutočnosť, že sťažovateľ uvedenú námietku neuplatnil v odvolacom konaní (kde namietal iba duplicitné priznanie prevzatia a prípravy právneho zastúpenia, ako aj skutočnosť, že trovy právneho zastúpenia boli vyčíslené advokátom, a nie

žalovaným), a zároveň dáva do sťažovateľovej pozornosti § 18 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov účinnnej od 1. januára 2005, podľa ktorej ak je advokát platiteľom DPH, zvyšuje sa odmena a náhrady o daň z pridanej hodnoty, ktorú je advokát povinný platiť podľa osobitného predpisu. Vzhľadom na to je judikát z roku 1996, na ktorý sa odvoláva sťažovateľ, od účinnosti citovanej vyhlášky neaktuálny a nepoužiteľný.

Z uvedeného dôvodu ústavný súd odmietol sťažnosť sťažovateľa v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. októbra 2009